A. ROGOZ și C. GHENEA

URANIU

EDITATĂ DE REVISTA
„ȘTIINȚA și TEHNICA”

10

1956

U R A N I U

de A. ROGOZ şi C. GHENEA

(Urmare din număr al 9)

Pe bord îl găsiră pe Li Cian-su, gata să intre în costumul rigid de cercetător al fundurilor mării. Antropologul stătea grav pe o ladă şi-şi cerceta notiţele.

— Nu te-ai răzgândit, doctore?

— De ce?

— Să ştii că nu-i uşor! Ne putem intimi cu rechini sau cu alte dihănii.

— Rechinii sunt puţin primejdioşi. Ca orice animale, se tem de necunoscut. Doar dacă-i ataci, e rău – altfel nu. Pe urmă am mai făcut eu expediţii din astea… dar nu la adâncime atât de mare şi în costum de scafandru. Apoi adăugă cu un sentiment de mândrie. Am fost campion de înot al Universităţii de la Harward.

— Interesant! Atunci… pornim! Dumneata vei avea sistemul de oxigenare ataşat de vas, iar noi vom acţiona ca scafandri independenţi. Pentru orice eventualitate să luăm şi un reflector. E încă înnorat.

Câţiva mateloţi aduceau, atârnate de scripete, nişte costume grele de cauciuc cu montură de aramă lucioasă. La spatele a două dintre ele erau prinse câte trei tancuri de oxigen şi câte unul mic de heliu. Acest din urmă gaz se degajă în cantităţi foarte mici, dar este strict necesar scafandrilor, deoarece înlătură primejdia hemoragiilor produse de surplusul de azot care se strânge în cască.

O dată casca înşurubată, se făcu proba aparatelor de bord. Telefonul şi microfonul funcţionau normal. Ventilele de eliminare a gazelor de asemenea, iar compasul electronic din interiorul căştii la fel. Scufundarea începea în bune condiţii.

Coborâră pe rând scăriţa care ducea numai la trei

metri sub nivelul mării şi de acolo căzură lin spre fundul apei. Ca să se menţină drept, scafandrul trebuie să facă din când în când mişcări de echilibrare, aşa cum fac copiii când bat apa.

După primii cincizeci de metri, razele piezişe ale luminii de zi începură să se coloreze pe încetul în verzui. Primul atinse fundul Li Cian-su, care era îmbrăcat într-un costum mai greu. Ritmic, bule mari de bioxid de carbon se ridicau spre suprafaţă în trei coloane paralele.

La început, până ce s-au obişnuit cu lumina, cei trei nu vedeau nimic. Simţind sol sub tălpile grele, rămaseră pe loc câteva clipe…

De jur împrejurul lor se vedea un spectacol luxuriant. Pe fundul apei, fauna bogată abisală, formată din actinide multicolore, îl tentă pe Li Cian-su să se aplece ca să privească mai atent. Curând însă observă că era cu neputinţă să se apropie de actinii, care, cum îl simţeau că se mişcă, se închideau. Roiuri de peşti de dimensiuni mici le treceau prin preajmă, ca şi cum nici nu i-ar fi observat. De pretutindeni erau înconjuraţi de ramurile moi şi mişcătoare ale fucuşilor şi ale altor plante acvatice-xantofile[1].

Tumanov şi tovarăşul său, scafandri experimentaţi, înaintau cu repeziciune spre un punct din faţă, unde, prin lumina verzuie, se zăreau nişte forme geometrice fixe.

Acest fapt îl făcu pe Li Cian-su, care se deplasa mai greu, să încerce o oarecare dezamăgire.

— Suntem în apă de câteva minute şi, gata, să fi găsit totul? îşi zise el. Păcat!

Dar se înşelase. În faţa lor era doar suprastructura de lemn a unui vas, care desigur se scufundase de multă vreme. Fu de ajuns ca Tumanov să-l atingă şi scândurile putrede, care de-abia se mai ţineau, să se desprindă şi

---

1 Plantă xantofilă – plantă în care clorofila este înlocuită de o substanţă cafenie, numită xantofilă, cu ajutorul căreia se face asimilatia (N. X.).

să se ridice cu repeziciune spre suprafaţă.

În acelaşi moment, sus, la punctul de recepţie, ofiţerul de serviciu auzi în difuzor vocea liniştită a lui Tumanov:

— Aici Tumanov, se aude? Am atins fundul. Începem cercetările. Suntem în preajma următoarelor coordonate: 122° 26’ 33 „longitudine vestică şi 300 53’ 18,5” latitudine nordică.

Capitolul II

Oraşui pustiu. Espadonul rătăcit. O torpilă de un tip cu totul neobişnuit. Bai Sian-jen este sugrumat de emoţie.

Fân Siao-san nu-şi mai găsea locul pe punte. De câteva ori voise să se îmbrace şi el în costum de scafandru. Trecuseră câteva ore şi nu mai aveau nici un fel de veste de la cei trei scafandri. Cablul de care fusese agăţat Li Cian-su atârna tăiat la o adâncime de aproape 800 în. Tubul de aer la fel. Acest fapt arăta că acolo, pe fundul mării, s-a produs o nenorocire, în care cei trei căzuseră victime. Ultimul apel la care răspunseseră arăta că erau într-o groapă de pe fund, unde printre nişte stânci se aflau claie peste grămădi o mulţime de lăzi.

Detaşarea de bord a lui Li Cian-su n-ar fi însemnat nimic în condiţii normale, căci oricând costumul lui se putea transforma în mod automat într-unul de scafandru independent, fără a-i primejdui viaţa. Deodată, membrana difuzorului vibra:

— Am găsit! era vocea antropologului. Apoi se mai auzi:

— Viraţi două minute nord, nord-vest! Asta a fost totul.

— Trăiesc! răcni Fin Siao-san. Spuneţi-le să se întoarcă la bord!

Şi, fără să mai aştepte îndeplinirea ordinului, se îndreotă spre cabina de comandă:

— Tumanov, alo, Tumanov! vorbeşte Fân Siao-san,

vorbeşte Fân Siao-san, Reveniţi la bord! Reveniţi la bord!

*
*   *

Li Cian-su păşea pe urmele lui Tumanov, când deodată înaintea lui apăru o pată enormă, de culoare negricioasă. Pata se mărea şi înainta cu repeziciune. Foarte curând, antropologul îşi dădu seama că o uriaşă caracatiţă venea spre ei. Cu un gest reflex îşi armă puşca pneumatică cu harpon şi se pregăti să facă faţă atacului. Prin mintea lui se perindau sumedenie de legende şi povestiri marinăreşti în care tentaculele prevăzute cu mii de ventuze măcinau pe scafandrii nefericiţi care le ieşeau în cale. Se şi vedea apucat şi strâns de zecile de braţe, când o lovitură uşoară în cască îl făcu să privească înlături Lângă el, Tumanov stătea calm şi prin geamul căştii îi putea zări chiar şi zâmbetul uşor ironic.

„Nu-i e frică sau face pe grozavul”, gândi medicul.

„Se vede că eşti tobă de basme marinăreşti”, părea că spune experimentatul scafandru.

Corpul masiv şi greoi al caracatiţei pluti o clipă în preajma lor, apoi tentaculele se mişcară şi animalul se opri pe o stâncă aflată la o depărtare de mai puţin de 50 de centimetri. Un ochi mare şi roşiatic se rotea într-o orbită moale, apoi câteva perechi de tentacule se agitară. Li Cian-su se simţi cuprins şi dintr-o aruncătură de ochi îl văzu şi pe Tumanov înlănţuit.

— Suntem pierduţi!

Braţul sub care ţinea arma pneumatică îi era imobilizat. Apoi în jurul căştii se roti un alt tentacul. Nu mai vedea nimic.

Deodată strânsoarea se desfăcu şi fu cât p-aci să se răstoarne. Urmă o smucitură puternică, şi câţiva stropi de apă îi pătrunseră în costum Se simţi mai uşor. Ce se întâmplase?

Caracatiţa, departe de a fi un animal feroce, nu atacă

şi nu este aşa cum au vrut s-o reprezinte romancierii. Întinzându-şi tentaculele, căuta să-şi dea seama de ceea ce se petrece în jurul său. Şi, cum chiar aşa fiind, strânsoarea ei poate ucide un om, Tumanov o atinsese cu vârful cangei sale, cange care era pusă în legătură cu o puternică pilă electronică, de dimensiunile unei cutii de chibrituri. Din cauza curentului puternic, animalul se sperie, dădu drumul presupusei prăzi şi fugi atât de repede pe cât îi permitea uriaşul ei corp. În zvârcolirile ei, însă, rupse tubul de aer al lui Li Cian-su şi de aceea antropologul simţi o şuviţă de apă intrându-i în costum, în acelaşi timp, Tumanov îl detaşa de cablu. Acum era independent, putea înainta la fel de rapid şi uşor ca şi Iurii.

Se mişcau într-o pădure de plante acvatice de cele mai diverse forme, cu frunze late şi pe alocuri umflate de băşici de aer – când în faţa lor se zări un fel de depresiune întunecată.

Reflectorul lui Tumanov intră în acţiune. Groapa era aproape perfect circulară, cu un diametru de 50 de metri şi adâncă de vreo 20 de metri, ca un puţ făcut de mâna omului. Părea o cisternă.

Pe fundul acestei cisterne naturale, în care coborâseră, se zăreau, printre stânci prăvălite, un mare număr de lăzi pe care se depuseseră din belşug atât plante cât şi numeroase actinii. Tumanov îndepărtă cu ajutorul cangei animalele şi plantele, şi, după câtva timp, ieşi la iveală monograma R. M. urmată de un număr aproape şters – 16.101. Atunci Li Cian-su şi Tumanov făcură cea din urmă comunicare, pentru ca numai după o clipă să se întâmple ceva cu totul neprevăzut.

O zguduitură extraordinară, urmată de tulburarea apei îi azvârli pe scafandri care încotro. Când îşi reveni în fire, Li Cian-su se afla urcat pe marginea gropii, iar lângă el zăceau câteva bucăţi însângerate de carne. Dintr-o privire, antropologul îşi dădu seama că resturile

aparţineau unui peşte mare, aşa că nu le mai dădu atenţie câtuşi de puţin. În schimb, Tumanov nu se zărea nicăieri, iar aparatele din interiorul costumului de scafandru nu mai erau folositoare.

Totul se petrecuse din cauza unui espadon, peşte mare de aproape o jumătate de tonă şi care poartă, în chip de apendice nazal, un os lung de aproape 1,50 m. Peştele se speriase de apropierea celor două forme necunoscute şi, sărind de pe locui său, atinsese, pe când se ridica spre suprafaţă, una dintre minele aflate acolo din timpul războiului.

Matelotul de la gabie, care privea necontenit spre larg, observă deodată la suprafaţă o bolboroseală.

— Explozie submarină, nord, nord-vest, tribord!

Toţi se îndreptară spre punctul arătat de marinar. Valurile se potoleau încetul cu încetul, dispărând treptat în unde largi, concentrice, Curând apărură la suprafaţă câteva bucăţi din espadonul ucis.

Un calcul sumar indică precis punctul în care se petrecuse explozia.

— Două minute, adică două mile nord, nord-vest! anunţă căpitanul.

Fin Siao-san plecă fruntea. Numai cu o clipă înainte auzise glasul lui Tumanov, care şi-a indicat deplasarea exact în acel punct. O şalupă fu lăsată pe mare şi porni în viteză spre punctul exploziei submarine. La suprafaţă se zăreau fire subţiri de sânge şi bucăţi din peştii ucişi. Atât.

Se descoperiră în tăcere. Cei trei scafandri păreau definitiv pierduţi.

Deodată, o coloană de bule de aer se sparseră chiar în imediata apropiere a bărcii. Câteva minute de linişte, apoi reapăru iar un rând de bule. Nimeni nu mai respira. Fân Siao-san ceru să se oprească motorul şalupei şi, aplecaţi peste bord, aşteptau să le vină, din fundul oceanului, un răspuns la întrebarea care-i chinuia.

— Semnalizează să se încerce legătura cu ei!

Două steguleţe mânuite de un matelot începură să se mişte cu repeziciune. Fân Siao-san privea când spre apă, când spre vas. O nouă coloană de aer se ridica dinspre funduri. Apoi matelotul cu steguleţele, care privea spre vapor, scoase din buzunar o monedă de aramă şi o aruncă în apă. Siao-san pricepu. Era ofranda dată celor morţi. Nimeni nu răspunsese la apel.

Încet, şalupa se roti şi, după ce făcu un rondou, plecă încet spre vasul de bază. Nici nu se îndurau să se depărteze de locul exploziei, căci iar şi iar se ridicau bule de aer

— Semnalizează, ordonă Fân Siao-san, să se pregătească scafandrii! Cobor şi eu să-i caut. S-ar putea să-i salvăm!

Mai aşteptară aproape zece minute, apoi, cu nădejdea pierdută, se întoarseră pe vas.

*

*   *

În momentul exploziei, Tumanov şi însoţitorul său se aflau într-o parte a movilei de lăzi, iar de partea cealaltă se găsea Li Cian-su. Când se linişti tulburarea, antropologul se trezi singur, cocoţat pe marginea gropii. Coborî imediat în cisternă şi acolo îl găsi doar pe matelotul care venise cu ei. Tumanov dispăruse fără urmă. Se aplecă asupra marinarului. Casca îi era fărâmată şi din interior se prelingea, o dată cu apa, o şuviţă de sânge. Era mort.

Li Cian-su îl ridică şi porni cu el spre punctul de plecare.

*

*   *

O durere ascuţită de cap îl trezi pe Iurii. Zăcea într-o hruba acoperită de o lespede grea de piatră. Hruba continua printr-un coridor lung, al cărui sfârşit, nu-l putea

întrevedea. Încercă să ia contact cu suprafaţa, dar constată că nici telefonul, nici celelalte aparate nu mai funcţionează. Mergea pe dibuite într-o beznă absolută.

— Ori am căzut în abis, gândi el – căci ştia că sub 500 de metri e întuneric absolut –, ori sunt într-o peşteră submarină.

Coridorul, pe care-l străbătu pe dibuite, se bifurcă deodată şi, fără să aleagă vreo cale deosebită, Iurii porni pe una dintre ramuri. După vreo oră de mers, simţi cum panta se urcă, iar apa devine mai luminoasă. Mai făcu vreo câţiva paşi şi în faţa lui se deschise o groapă asemănătoare cisternei în care coborâse pentru prima dată.

— Să mă fi învârtit în cerc?

Căută în jurul său. Nici urmă de lăzi. În schimb, pe fund erau fragmentele unei coloane de piatră.

— Astea ce-or mai fi?

La baza blocului se afla o placă, bineînţeles acoperită de colonii de tunicieri şi alge. Le dădu la o parte şi zări următoarele semne:

urmate de hieroglife închipuind o pasare şi un cap de om. Restul era şters.

— Par a fi hieroglife chinezeşti, ba nu, tibetane, dar… parcă ar fi totuşi în altă limbă. N-au niciun sens… Ce-o fi aia „Ci-tul-ti”? Vreun nume?

Tumanov uitase că se afla sub apă de aproape şase ore. Uitase o clipă că este singur pe fundul marii şi că rătăcise printr-o subterană. Descoperirea făcută era, însă, extraordinară. O coloană de granit şi o placă cu inscripţie n-aveau cum ajunge acolo aşa peste noapte.

Nerăbdător, se ridică spre marginea cisternei, care – după cum îşi dădea seama – fusese săpată de mâna

omului. Se afla în preajma unui mare mister. Sus, pe marginea cisternei, zări alte opt coloane în picioare. Lângă una zăcea un capitel cu o ornamentaţie cu totul necunoscută

Un zâmbet îi trecu peste obraz. Să fie cumva misterioasa Atlantida? Apoi râse de sine însuşi. Atlantida în Marea Chinei la aproape 100 de kilometri de coastă, îi apărea ca o aberaţie. Şi totuşi se afla în mijlocul unor vaste ruine. Într-adevăr, se vedeau case întregi cu ziduri de piatră; prin găurile oarbe ale fostelor uşi şi ferestre se furişau peştii, iar pe ziduri creşteau alge.

Deodată ceva îi atrase atenţia. Era un topor de silex, deosebit de mare, cu miner de aur greu, masiv, pe care erau sculptate aceleaşi ornamente necunoscute de pe capitel.

„Seamănă cu toporul sacrificatorilor de la Delhi! — îşi aminti el de o fotografie văzută în Muzeul de antichităţi om Moscova. Încurcată afacere! Semne tibetane. Cuvinte fără sens şi o unealtă asemănătoare acelora din Grecia antică. Înainte de a ieşi la suprafaţă, trebuie să iau ceva cu mine! Trebuie să mă orientez, să-l caut pe doctor şi să ies”.

De fapt, Tumanov abia se mai putea mişca. Orele petrecute sub apă îl slăbiseră peste măsură, în ciuda faptului că costumul său de scafandru era, datorită perfecţiunii lui, deosebit de comod. Cu eforturi supraomeneşti, îşi înfipse silexul la brâu şi începu să meargă în direcţia în care îşi închipuia că se află prima cisternă. Trebuia să-l găsească pe Li Cian-su, de a cărui viaţă se simţea răspunzător. De soarta celuilalt scafandru nu era atât de îngrijorat, pentru că, ştiindu-l profesionist, avea credinţă că se salvase.

Începu să meargă pe o aşa-zisă stradă, spre a ieşi iar la marginea cisternei, când un puternic curent submarin îl trânti în contra voinţei sale. Se simţi târât deasupra fundului, apoi nimeri într-un vârtej şi nu mai văzu nimic.

Leşinase.

*

*   *

Amurgea. La vreo 350 km de Şanhai, în largul mării trecea lin iahtul „Little Mary” al trustmanului Abe Mac Stephens. Acesta tocmai se întorcea din Taivan, unde încheiase un „business” cochet cu Iue Cian-fu, un general ciankaişist, căruia îi vânduse 60 de avioane cu reacţie fabricate de întreprinderile „Abraham Mac Stephens & Co'' şi reformate de statul major al S.U.A. Astfel, dolarii împrumutaţi de guvernul american lui Cian Kai-şi intrau în buzunarele fără fund ale monopolistului. Dacă această mică învârteală ar fi răsuflat în presă, în ciuda simpatiei de care Mc. Stephens se bucura printre cei de pe Wall Street, organele de control ale guvernului s-ar fi amestecat în mod neplăcut în afacerile lui.

De aceea, îşi înjghebase o filială discretă în insula Mato-Şimo, una dintre miriadele care formează arhipelagul de sud al Japoniei. De aci îşi lansa modesta contribuţie pentru eliberarea Imperiului de Mijloc de „pericolul roşu”

La sosirea sa, drept încununare a luptei pentru „libertatea popoarelor”, urma să aibă loc un bal la care erau invitaţi toţi funcţionarii superiori de pe insuliţă.

În timp ce membrii echipajului făceau pregătirile necesare pentru serată, financiarul stătea închis în cabina lui ultraconfortabilă şi citea o carte poliţistă în care criminalul părea a fi însăşi victima. Briza aducea pale de aer rece până în cabina tapisată cu mătase portocalie.

Mc. Stephens tolănit, cu trabucul între dinţi, savura aventurile lui „Mike the great Killer”. Aproape că regreta balul din cauza căruia trebuia să-şi întrerupă lectura. Când răsună sirena, boss-ul se ridică greoi şi înjură printre dinţi.

— Să fi şi ajuns? Privi mirat ceasul din perete şi constată că era de-abia ora 5 după-amiază, deci mai erau două ceasuri şi jumătate până…

Cineva bătu violent în uşă.

— Intră! răcni indispus Mc. Stephens.

Uşa se deschise şi căpitanul vasului apăru palid, fără chipiu.

— Mister Abe, s-a semnalat o torpilă la babord!

— Şi ce vrei să-ţi fac, idiotule?! Sări, aleargă, vită! Vrei să mă scufund din cauza ta? Animal scârbos! Coiot, câine de mexican!

Vasul se mişcă brusc. Motorul începu să duduie. O nouă zguduitură.

Abe Mac Stephens tâşni pe uşă şi, urcând treptele atât de repede încât răsturnă stewartul care-i aducea cafeaua, năvăli pe coverta.

Spre mirarea lui, văzu cum „băieţii” lansau o şalupă, iar doi săreau în ea.

— Unde-i torpila? Ne-a atins? Voi o să plătiţi stricăciunile! urla ei ca scos din minţi, apropiindu-se de balustradă.

La babord, spre pupă, se vedea un obiect rotund lipit de peretele iahtului. Din când în când, obiectul sălta şi se lovea scoţând un sunet metalic.

— E un scafandru, sir! spuse un marinar din şalupă… sau, mai bine zis, un costum de scafandru.

— Un scafandru? Şi ce vrei să faci cu el? Dă-l dracului! făcu un pas, dar se răzgândi. Aduceţi-l sus! Să vedem ce-i cu el!

După câteva minute, pe coverta iahtului „Little Mary”, fu adus un scafandru, pe a cărui cască erau imprimate însemnele fabricii de instrumente maritime din Leningrad.

— Trăieşte!

— Trăieşte, sir! răspunse căpitanul, care se aplecase peste trupul umflat şi învineţit al celui de-abia pescuit.

Ce facem cu ei?

— Ia, ia vezi ce are la brâu? răspunse trustmanul, care zărise mănunchiul de aur ieşind de sub brâul lat de cauciuc.

Căpitanul scoase obiectul şi i-l întinse.

— Da, e aur! Interesant! Treziţi-l şi după aia să scoateţi de la el totul. Să spună tot!

Abe Mac Stephens se îndreptă spre cabina lui, privind mirat obiectul pe care-l ţinea în mână. În uşă se întoarse şi strigă spre căpitan.

— Contramandez balul! şi să nu suflaţi nicio vorba nimănui!

Înserase. Iahtul plutea liniştit la câteva zeci de mile de locul în care fusese pescuit scafandrul. În cabina echipajului era întins pe un pat omul în care desigur că l-aţi recunoscut pe Iurii Tumanov. Respira încet, cu greutate. Din colţurile gurii i se prelingeau firişoare de sânge. Medicul care-l însoţea pe Mac Stephens îi făcuse o serie de injecţii, dar până la urmă renunţă.

Era aproape miezul nopţii, când Iurii deschise puţin ochii.

— Gde ia? Unde mă aflu?

— E rus! şopti un marinar.

— Unde sunt?

— Taci! răspunse alt marinar într-o rusească stâlcită. Bea un gât de rachiu!

Fără să mai aştepte, îi turnă pe gât un pahar plin cu alcool. Iurii tuşi, mai roti ochii de jur împrejur şi apoi de pe buze îi scăpară câteva vorbe:

— Cî-tul-ti… antropologul… oraş… Li Cian-su… după care le şină din nou.

*

*   *

Într-una dintre rezervele Spitalului militar din Şanhai, Li Cian-su respira într-un aparat special de oxigen. Cu toate că-şi revenise din leşin de câtăva vreme, şocul suferit de

la explozie îi mai primejduia viaţa. De-abia a doua zi de dimineaţă putu să respire mai în voie. Ceru să-i vadă imediat pe Fân Siao-san, căci voia să afle ce se întâmplase cu Tumanov,

Li Cian-su nu ştia că timp de câteva ore, după ce fusese adus la suprafaţă, Fân Siao-san îl păzise, iar acum, când îşi văzuse tovarăşul în afară de orice primejdie, coborâse în mare, cu un clopot submarin, ca să-l caute pe Tumanov şi să aducă la suprafaţă măcar rămăşiţele acestuia. Lângă el se afla bătrânul Bai Sian-jen, care, asemenea celorlalţi, nu dormise toată noaptea.

— Unde-i Siao-san?

— Vine. E plecat…

— Dar Tumanov?

— Vine. E plecat, răspundea îndurerat bătrânul. Era pradă unui teribil zbucium sufletesc, deoarece nimănui nu i s-ar fi întâmplat nimic dacă el n-ar fi cerut să se scoată fosilele din apă. Ca să fie sigur că până la sfârşit totul se va termina cu bine, Bai Sian-jen dăduse fuga până la templu şi plăti unui preot o serie uriaşă de rugăciuni adresate tuturor zeităţilor văzduhului, oceanelor şi pamântului. N-avea nici o îndoială că aceste rugăciuni nu puteau rămâne fără rezultat.

Spre prânz, când Li Cian-su aţipise, o soră îi făcu semn bătrânului să iasă din camera bolnavului.

— Ce s-a întâmplat, soră?

— Tovarăşul Van Ciun vă cheamă să veniţi imediat la el.

— Bine, mă duc.

Bătrânul plecă târşâindu-şi anevoie picioarele. Era încredinţat că la primărie va fi aspru dojenit pentru toate nenorocirile pricinuite de propunerea lui. Plecă oarecum liniştit văzând ca, la căpătâiul lui Li Cian-su, îl înlocuia acum un medic.

Se urcă într-un automobil fără sa spună şoferului bună ziua şi, când ajunse, intră posomorit în cabinetul lui Van

Ciun.

— M-ai chemat, şi ştiu pentru ce… fură primele cuvinte ale bătrânului.

— Nu ştii… Ai puţină răbdare să se spele tovarăşul Fân Siao-şan.

— S-a întors?

— Sunt aci! se auzi vocea puternică a inginerului, care tocmai intra. În urma lui, veneau patru matrozi, care aduceau cu ei un pachet voluminos învelit în pânză groasă de cort şi pe care-l puseră pe masă mare din mijlocul cabinetului,

— Cum se simte doctorul nostru? întrebă Fân Siao-şan, după ce-i strânse bătrânului mâna.

— Doarme! Despre… ştiţi ceva?

— Nu… A dispărut… Nu s-a găsit nicio urmă.

În cabinet se aşternu tăcere. Bai Sian-jen îl ţinea strâns de mână pe Fin şi nu îndrăznea să-l privească. Doi oameni pieriseră, iar al treilea zăcea în spital. Cu faţa împietrită de durere, bătrânul se îndreptă spre ieşire, dar Van Ciun îl opri.

— Nu vrei să vezi ce-i în pachet? Desfă-l, te rog!

Ajutat de matrozi tăie sforile şi pânza, apoi desfăcu straturile compacte de vată. Un strigăt de uimire şi de bucurie îi scăpă de pe buze:

— Nelly, ea e!

În mâna lui se afla acum o calotă de sinanthrop perfect conservata. Cu mişcări neaşteptat de repezi, desfăcu tot pachetul, din care mai scoase o mandibulă, câteva fragmente de humerus şi alte oase de animale găsite ia un loc cu cele ale fosilelor umane.

— Asta-i o singură lada, zise bătrânul. S-au găsit toate?

— Nu, numai atât. În celelalte era aur şi vase de porţelan.

— Doar pentru atât… Nu – eu mă bucur… Iată!

Luă calota craniană, o înveli repede în vată, rupse o fâşfe de pânză şi, punându-şi pachetul sub braţ, porni

spre uşă la fel de vijelios cum intrase.

— Mă duc la Li Cian-su! Să se bucure şi el!

Când a intrat, antropologul era treaz şi sorbea un pahar cu ceai cald. În uşă, bătrânui scoase de sub halatul aruncat pe umeri pachetul învelit în pânză.

— Scumpul meu copil! Uite – bucură-te i Nelly există. Studiile noastre pot continua…

Capitolul III

Grete Wassa doreşte să se mările cu Glyn Borrowth.
Povestea caietelor. James Sfrowberry intră din nou în acţiune.
Tumanov e ca şi surdo- mut.

Iahtul lui Abraham Mac Stephens ancorase de mult într-un port fără importanţă de pe coasta Pacificului, de unde atât proprietarul cât şi câţiva membri din echipaj au pornit în automobile spre un sat pierdut în mijlocul statului Indiana.

La Iarbor se afla una dintre întreprinderile boss-ului, înconjurată din toate părţile de un gard masiv din piatră. E drept că în afara incintei se afla un mic aeroport particular şi un grup de mici bungalow-uri plăcute la înfăţişare. Între ziduri se aflau şi acolo clădiri, una mai mare cu aspect de uzină, altele mai mici şi în sfârşit câteva barăci de scânduri şi paianta.

În această uriaşă proprietate nu putea pătrunde nimeni fără să fi primit în prealabil o invitaţie specială. Altfel risca să fie înşfăcat de paznici şi tratat atât de „plăcut” încât de multe ori nici spitalele cele mai bine amenajate nu i-ar fi putut folosi.

Poarta masivă de fier cu ornamentaţii bogate, asemănătoare celei de la Schombrunn, se deschidea şi se închidea în mod automat, la o simplă apăsare de buton. Aşa s-a deschis şi într-o zi de aprilie a anului 1952

lăsând să pătrundă un convoi de automobile care veneau în mare viteză. În prima maşină, paznicii l-au văzut pe însuşi stăpânul lor, dar în cea următoare ei n-au mai putut observa cine se află, deoarece perdelele erau trase, iar maşina s-a rupt din rânduri, pentru a nu se opri decât în colţul cel mai îndepărtat al unui imens garaj.

Abe Mac Stephens coborî în fata clădirii impozante în stil sudic, cu peron şi colonadă. Aci fu întâmpinat de un fecior negru şi doi funcţionari albi, cărora le aruncă doar câteva cuvinte:

— Herold, vino cu mine! Tu, Mike, să-l cauţi pe Strowberry Joe!

Grăbit, urcă în biroul său, urmat de Herold. Fără să se aşeze, financiarul arătă obiectul găsit la scafandru.

— Ce spui? Să cercetezi, să vezi ce este!

— Cred că…

— Eu nu cred nimic. În al doilea rând, trimite-mi-l imediat pe Strowberry.

Câteva minute rămase singur. Mc. Stephens se gândea la prizonier. Trebuia să afle secretul acestuia înainte ca autorităţile să fi prins de veste. Dar dacă nu era vorba de niciun secret? Totuşi obiectul de aur dovedea că misterul merita să fie cercetat. Gândurile lui fură întrerupte de o uşoară bătaie în uşă.

— Intră!

— Bună ziua, sir.

Un bărbat zvelt, înalt şi destul de elegant intră şi rămase respectuos lângă uşă

— Ce doreşti, Borrowth?

— Aş vrea să vă arăt proiectele noului avion!

— Lasă-le aci! Acum n-am timp. Spune-mi: ai reuşit să ajungi la o viteză convenabilă?

— La 2.300 km pe oră, mister Abe!

— Bine. Dă sulul încoa! După ce l-oi examina, te chem eu; n-ai grijă. Acum, pleacă!

*
*   *

Vădit nemulţumit, tânărul Borrowth, unul dintre inginerii angajaţi la întreprinderile „Abraham Mac Stephens &. Co'' de la o societate de plasare a tinerilor şomeri, se îndreptă spre una dintre vilele aflate în afara curţii celei mari. Vila în care intrase Borrowth se afla spre marginea grupului, aproape de câmpul întins, acoperit cu păşune deasă. La mansardă, într-o cameră vecină cu a sa, locuia biochimista Grete Wassa, venita în S.U.A. cu zece ani înainte ca refugiată din Belgia, cotropită de trupele hitleriste. În acea după-amiază, Grete tocmai se întorsese de la mica policlinică aflată lângă reşedinţa lui Mc. Stephens. Nici nu apucase sa se dezbrace, când auzi pe scară paşii lui Borrowth. Nerăbdătoare, îi ieşi în cale:

— Glyn, ai reuşit ceva?

— Încă nu. I-am lăsat planurile. Să vedem ce-o să spună. Dar Grete… mi-e absolut indiferent. Sunt hotărât să-mi pun planul în aplicare

Amândoi intrară în camera fetei, se aşezară pe marginea patului şi rămaseră tăcuţi.

— Grete… cu toate că sunt cam necăjit… aş vrea să-ţi spun că… în fine… aş vrea să fim împreună. Mă simt bine lângă dumneata… Nu am avere, leafa mea e mică… dar… te rog să hotărăşti singură, Acum plec. La revedere.

— Glyn…

— Grete…

Cei doi tineri îşi prinseră timid mâinile. Nici unul nu mai spunea niciun cuvânt. Încetul cu încetul, întunericul se coborî şi ei nici nu băgară de seamă acest lucru. Fiecare era cufundat în gândurile şi visurile pe care orice om şi le face într-o astfel de ocazie. Cu toate că până atunci nu şi le mărturisiseră niciodată, fiecare cunoştea de mai multă vreme sentimentele celuilalt. Mai exista însă un lucru, unul singur, pe care amândoi îl ştiau la fel de bine. Prin

contractul lor se obligau să stea la dispoziţia patronului, iar acesta putea să-i trimită orişiunde ar fi dorit-o. Salariile lor nu le îngăduiau să ducă o existenţă îndestulată. De aceea, viaţa lor de acum înainte urma să depindă numai şi numai de acest magnat al trusturilor – om cu multe uzine şi fabrici de tot felul, împrăştiate pe toată suprafaţa S.U.A.

— Glyn, sa aprind lumina…

Borrowth zâmbi şi dădu drumul mâinilor fetei.

— Uitasem că mai există în lume altceva decât noi doi, rosti el. Vezi Grete, dacă aş izbuti să-mi realizez avionul, am avea posibilitatea să ne căsătorim. N-am mai depinde de nimeni.

— Să nu te superi, dragul meu. Te-ai pripit. În loc să mai ai răbdare, i-ai dat lui Mc. Stephens o armă puternică. Un avion pe care oricând îl poate transforma în aparat de luptă, în avion de vânătoare ultrasonic sau în mai ştiu eu ce… Trebuie să ne mai sfătuim…

— Dar tu, tu nu le-ai predat manuscrisele unchiului tău?

— Nu pe toate.. N-am dus la editură decât pe acelea cu caracter literar. Cel mai important manuscris îl am la mine. În caietul care mi-a rămas, există date amănunţite, cu coordonate geografice, cu localizări precise. Pe acesta nu-l voi da nimănui atâta vreme cât uraniul va mai constitui pentru omenire o sabie a lui Damocles. Vrei să ţi-l arăt? În tine am încredere.

Fără a aştepta vreun răspuns, Grete ieşi din încăpere şi, după câteva momente, se întoarse cu un dosar voluminos cu coperte groase, legate într-o fină mătase chinezească de culoare galbenă.

Amândoi se aşezară la masă şi deschiseră preţiosul manuscris intitulat; *„Cercetări de fitogeografie în regiunile sudice ale Tibetului”*.

*

*   *

Cam în acelaşi timp, în biroul lui Abe Mc. Stephens se afla un individ voinic, cu părul uşor cărunt şi figura extrem de mobilă. Individul purta un nume parcă scos dintr-un roman al lui Dickens, James Strowberry, ceea ce în limba noastră s-ar traduce cu Iacob Fragă. Dacă am merge mai departe, comparând şi caracterul acestui individ cu acela al eroilor marelui romancier britanic, l-am putea asemui lui Uriah Heep sau Pecksniff.

Strowberry Joe – cum i se mai spunea – citea în acel moment un caiet asemănător lucrării din faţa Gretei Wassa şi a lui Glyn Borrowth. Spre deosebire însă de acesta, caietul răsfoit de Strowberry avea coperţi roşii, iar titlul era: *''Culegere de folclor despre zăcămintele radioactive"*. Autorul ambelor manuscrise era profesorul doctor Karl Wassa – fizician remarcabil şi membru al mai multor academii.

Urmărindu-l pe Strowberry cum citeşte, Mc. Stephens, tolănit confortabil într-un fotoliu uriaş, îşi fuma trabucul şi, din când în când, arunca înspre omul adâncit în lectură câte o privire nerăbdătoare:

— Ce spui, Joe?

— Pare interesant, dar incomplet… De unde l-aţi primit, boss?

— De la Hopkins. Doctoriţa noastră i l-a lăsat acum un an şi jumătate cu rugămintea de a-l publica. Ce crezi, merită?

— Trebuie să găsim şi celelalte caiete. Uite ce menţionează într-o notă: *„Materialul acumulat aci reprezintă doar un număr restrâns de date privitoare la problema detectării radioactivităţii în natură, despre care am scris în mai multe dosare. În lucrarea de faţă m-am limitat să demonstrez că omenirea a cunoscut încă înainte de Niepce de Saint-Victor, descoperitor al radioactivităţii (1867), proprietăţi ale anumitor minerale radioactive…”*

— Aşadar, fata trebuie să mai aibă ceva, conchise Strowberry. Să mă duc să vorbesc cu ea?

— Nu, nu te osteni tu, o vor întreba cei de la editură. Când vom avea date suplimentare, te chem. Încă un lucru: să ai grijă de Borrowth. Ia planurile şi citeşte-le! Găseşti totul în safe: e deschis.

*

*   *

După o săptămână de la aceste discuţii. Grete Wassa primi o invitaţie din partea marii edituri new-yorkeze „Hopkins & fiii”. Pe cartonaş scria că este vorba de publicarea manuscrisului depus în urmă cu un an şi că prezenţa fetei e absolut necesară.

Spre surprinderea ei, i se dădu imediat concediul necesar drumului şi chiar o săptămână suplimentară. Mai mult decât atât, i se permise să plece cu un avion ai societăţii. Mirarea ei crescu la aeroport, când fu întâmpinată de un trimis al editurii, care o duse până la un hotel luxos. Prima discuţie fusese stabilită pentru a doua zi.

Chiar dimineaţa, Grete fu încunoştinţată că o aşteaptă un automobil pentru a o duce la mister G. W. Hopkins în persoană. Tot acest vârtej de amabilităţi o făcură pe Grete să fie deosebit de atentă şi precaută. Fata îşi aduse aminte că, în 1933, cu aceeaşi inopinată şi exagerată solicitudine se purtaseră şi cu unchiul ei oamenii lui Hitler. Pe vremea aceea, autorul manuscrisului, Karl Wassa, era profesor de atomistică la Gottingen.

În timp ce mergea cu automobilul, prin mintea ei se desfăşurăra, ca într-un film, o seamă de evenimente la care Grete asistase ca simplu martor.

Era copil pe atunci. Karl Wassa, care se îngrijise de educaţia ei, fusese unul dintre cei mai pasionaţi cercetători şi prospectori din anii în care se născuse ştiinţa radioactivităţii. Prieten bun cu soţii Curie, el se

consacrase multă vreme muncii de laborator: totodată, însă, Wassa era atras şi de explorările geografice. Caiete întregi conţineau observaţiile şi descoperirile făcute de savant în numeroasele sale călătorii. Folclorist şi vânător pătimaş, chiar şi atunci, cercetările lui se axau pe prospectarea uraniului şi a radiului. Mai întâi cercetase atent experienţele primilor chimişti şi astfel găsise cărţile de mult uitate ale lui Niepce de Saint-Victor, care descoperise radiaţiile uraniului în 1867.

Pornind de la aceste studii, Wassa le-a extins şi a început să cerceteze legendele din jurul marilor exploatări din Congo, de unde se extrăgea uraniu. Nu publicase însă nimic din toate acestea, întrucât nu terminase încă lucrarea privitoare la influenţa zăcămintelor radioactive asupra florei şi faunei. Evenimentele din Germania îl făcuseră să-şi întrerupă cercetările. Războiul l-a surprins în Belgia unde se refugiase în 1933.

După ce Bruxelles fusese ocupat de germani, cumnata şi nepoata lui, singurii supravieţuitori ai familiei Wassa, se refugiaseră în Franţa, iar de acolo numai Grete putuse ajunge în S.U.A. Ea ducea cu sine două caiete: acela care se afla în posesia ei şi aceia pe care îl depusese la editură. Celelalte căzuseră pesemne în mâna asasinilor, căci la Bruxelles bătrânul profesor fusese arestat şi ucis.

Grete nu cunoştea conţinutul celorlalte manuscrise, dar ştia că, în general, ceea ce scria unchiul ei avea ca subiect uraniul în timpul drumului, fata s-a gândit la caietele lui Wassa cu atât mai mult cu cât peste câteva minute urma să discute cu editorul posibilitatea de publicare a uneia dintre lucrări.

Ajunsă la „Hopkins & fiii”, fu imediat primită de însuşi proprietarul trustului. Hopkins o conduse pe Grete până în faţa masivului său birou.

— V-am chemat, stimată doamnă, pentru a discuta cu dv… Vedeţi, manuscrisul e incomplet… — intră el direct

în miezul problemei. Or, pe noi ne interesează foarte mult să redactăm operele complete ale marelui savant, care a fost Karl Wassa. Pentru acest nobil ţel, suntem dispuşi să nu precupeţim niciun efort şi nicio cheltuială…

— Dar v-am mai spus că nu mai am niciun caiet, răspunse cu voce scăzută Grete. Toate celelalte s-au pierdut în Belgia.

— Totuşi, poate…

— Nu am…

— Dar cine ar mai putea şti?

— Ucigaşii…

Editorul tuşi stânjenit. Acesta nu era un răspuns mulţumitor, însemna să se intereseze, să pună detectivi, să scormonească. Orice copoi i-ar răspunde dând din umeri: „Afacere în putrefacţie!''. Cum să afle după atâţia ani cine l-a ridicat pe Wassa?… Lasând de o parte faptul că toate aceste „sondaje" ar fi putut da de bănuit. Concurenţii nu stăteau cu mâinile în sân. Totuşi, din discuţia avută cu Grete, Hopkins reuşi să afle până la sfârşit că, printre ofiţerii germani care-l ridicaseră pe Karl Wassa se afla şi Heinrich Kollemann, un fost asistent al savantului. În timpul nazismului, acest Kollemann fusese Obersturmbahnfuhrer S.S.

Înteresându-se la omul firmei aflat la Bonn şi care tinea un fel de „Almanah de Gotha” a fostelor mărimi din S.S., Hopkins află surprins dar şi încântat că locotenent-colonelul Kollemann lucra actualmente într-o uzină de bombe atomice din orăşelul Coronero, statul Arizona.

Câteva minute după ce Grete Wassa părăsise biroul editurii, ducând cu ea vagi promisiuni, editorul vorbea la telefon cu Mc. Stephens.

*

* *

Instalat comod într-un vagon de clasa I-a, Joe Strowberry călătorea spre micul orăşel Coronero din

Arizona, împreună cu doi tineri cu alură atletică şi care în tot timpul drumului n-au făcut altceva decât să golească mai multe sticle cu whisky şi să socotească în dolari şansele proximei gale de box de la Chicago.

Aproape de miezul nopţii, trenul se opri scârţâind din osii în faţa unei clădiri părăginite şi singuratice din mijlocul preeriei.

Ajunseră. De acolo mai aveau de mers vreo douăzeci de kilometri până în apropierea marii uzine. De fapt, nici nu se gândeau să-i facă. Aveau de gând să aştepte două zile în Coronero, până când funcţionarii şi tehnicienii vor veni în oraş. Era joi, iar sâmbâtă urma să-l găsească pe Kollemann.

În micul hotei se afla şi unicul bar din localitate. Strowberry şi „băieţii" lui se instalară în trei camere deosebite, ca şi cum nici nu se cunoşteau şi nici nu veniseră împreună. De altfel, când coborâră în bar, se salutară rece şi atâta tot. Strowberry stătea retras într-un colţ şi-şi bea cu înghiţituri rare whiskyul, iar ceilalţi se şi împrieteniseră cu obişnuiţii localului. Ba vineri seara participară la un concurs de tras la ţintă cu pistolul; posesori ai unor metode avansate, „boy"-i lui Strowberry câştigară uşor acest concurs, ceea ce i-a înălţat considerabil în ochii stâlpilor barului „El Dorado".

*

*   *

Dacă, în urmă cu câţiva ani, Heinrich Kollemann se putea mândri cu zvelteţea lui, acum, după o epocă nu prea zbuciumată de prizonierat, burta îi crescuse vertiginos şi îi dăduse aspectul unui veritabil boss. Sâmbăta aceea venea în Coronero atras de o scrisorică semnată: Ramona.

La orele 9 seara, în mod precis, Heini intră în bar. Se vedea că era cunoscut acolo, căci toţi chelnerii şi însuşi patronul îl primiră cu plecăciuni.

Se aşeză în mijlocul barului la o masă de unde putea să

caute pe autoarea misivei. Ochii i se opriră pe o brună cu privirea adormită şi care, după cum dealtfel Heini fusese anunţat, purta o rochie largă cu imprimeuri de forma unor palmieri, iar în părul negru – o garoafă sângerie. Fetişcana stătea pe un scaun înalt în faţa barului şi sorbea leneş dintr-un pahar plin cu gin.

Kollemann se ridică şi, cu un mers mlădios, se îndreptă spre ţinta ochită. O ocoli pe tânără de câteva ori, apoi, dându-şi seama că-i place, o acostă direct:

— Ramona?

— Da.

— Ce mai faci, scumpo?

— M-beau!

— Vrei un coktail?

— Merge, bobocule!

— Hai la masa mea!

— Se poate şi asta!

O oră mai târziu, după ce consumară nenumărate păhărele şi pahare cu diferite băuturi, Kollemann îşi invită aleasa în camera lui. Aceasta nu pregetă nicio clipă să-l urmeze.

*

*   *

Pe când cei doi urcau treptele hotelului, Strowberry, care, cu o adevărată răbdare drăcească, urmărise scena de la început până la sfârşit, scăpă ca din greşeală un pahar din mână. În acelaşi moment, cei doi indivizi care-l întovărăşeau îşi părăsiră partenerele de dans şi dispărură pe o uşă din fundul localului.

Un chelner se apropie de Joe Strowberry, şterse vinul vărsat, strânse cioburile şi primi costul obiectului distrus. Joe aruncă o monedă pe masă, apoi, fără să privească pe cei din jur, urcă, cu paşi nesiguri de beţiv, scara. În salonul primului etaj, se opri şi se instala comod într-un fotoliu. De data aceasta, în loc să aibă o atitudine nepăsătoare, îşi cercetă cu nerăbdare cronometru de la

mână. Matematic, după cinci minute, reapărură cei doi „băieţi” îmbrăcaţi în impecabile uniforme ale poliţiei americane.

— Vă place cum ne-am deghizat? întrebă unul dintre

— O. K.!

— La ce camera stă, mister Joe?

— Patruzeci şi nouă!

— Mergeţi cu noi?

— Nu, eu vin peste zece minute. Fiţi atenţi, să nu facă tapaj. Pe baby, faceţi-o scăpata!

— Înţeles!

Cu paşi greoi, măsuraţi, luându-si în serios rolul de poliţişti, cei doi străbătură culoarul, urcară o scăriţă şi se opriră în faţa unei uşi pe care era o plăcuţă emailată cu numărul 49. Bătură. Nici un răspuns. Bătură mai tare. O voce sugrumată răspunse.

— Cine e acolo? era glasul oarecum speriat al lui Kollemann.

— F. P! (Federal Police). Deschide!

— Mă culcam, nu pot!

— Deschideţi sau spargem uşa!

În cameră se auziră şoapte, foială şi, în sfârşit, Heini, îmbrăcat într-o elegantă pijama de mătase violetă, întredeschise uşa. Ce doriţi?

Fără să-i răspundă cei doi pătrunseră în cameră. Pe pat, acoperindu-şi goliciunea, stătea întinsă tânăra din bar.

— Actele dv.! Vă îmbrăcaţi şi ne urmaţi!

— Dar… să vedeţi…

— Am văzut destul!

— Dar, ce, în America oamenii nu sunt liberi să…

— Ba da! Dar legile statului Arizona opresc acest lucru fetelor sub 17 ani.

Kollemann se îndreptă tremurând spre scaunul pe care erau aruncate hainele. Scoase din buzunar un pumn de dolari.

— Harry, spuse unul dintre „policemeni”, ia-i banii şi trânteşte-i şi un proces de dare de mită. Apoi se întoarse spre tânâră. Tu, scârnăvie, îmbracă-te!

— Am înţeles, şefule.

— Dar nu s-a întâmplat nimic, surâse dulceag Heini. Să vă explic.

În acel moment, tânăra, gata îmbrăcată, făcându-se că vrea să fuga, Îl îmbrânci pe unul dintre presupuşii poliţişti şi în pragul uşii dădu piept în piept cu Joe Strowberry.

— Stai î

Totuşi, îi făcu ioc şi o lăsă să treacă.

Acum în cameră rămăseseră numai Kollemann şi cei trei musafiri nepoftiţi. Kollemann, zăpăcit de vârtejul evenimentelor prin care trecuse, zăcea zdrobit pe un scaun, plângea cu hohote şi făcea gesturi dezordonate, isterice.

— Legati-l şi administraţi-i câteva curele… porunci Joe.

— Nu, nu! Plătesc!

— Nu-i nevoie de banii tăi. Avem nevoie de un mic amănunt. Altfel te denunţăm. Spune-mi, te rog, ai avut câteva caiete ale unui oarecare Wassa, nu-i aşa?

— Da! Dar le-am dat altcuiva. Nu le mai am.

— Cui i le-ai dat?

— A murit. II chema Kriegsfeld…

— Pe figura lui Joe trecu un zâmbet imperceptibil. Tot ceea ce avusese Kriegsfeld se afla doar în posesia lui.

Amănuntul acesta nu trebuia să-l cunoască deocamdată Kollemann.

— Nu-i adevărat! Le ai tu. Nu i-ai dat nimic lui Kriegsdorf, sau cum dracu îi spune.

Făcu un semn.

Cei doi politisti scoaseră din buzunar câte un bici cu coardă scurtă pe care erau înfăşurate câteva curele împletite. În doi timpi şi trei mişcări, Kollemann fu întins pe jos, cu un căluş înfundat în gură şi o ploaie de bice se abătu pe pielea roză a spatelui său. După câteva minute, îl aruncară pe pat şi-i scoaseră căluşul.

— Spune, unde-s manuscrisele?

— N-am!

— Încă o porţie!

— Nu, asta nu… De ce nu pricepeţi că nu mai am nimic? zbieră el. Nepoată-sa are – eu nu…

— Încă o porţie! vocea lui Strowberry era rece şi implacabilă.

— Staţi, vă implor… Eu n-am decât o hartă neînsemnată… fără valoare…

Duminică, de pe aeroportul uzinei de bombe atomice, un avion ducea pe cei trei. În servieta lui Joe se afla un dosar simplu, între scoarţele căruia se găsea o coală de hârtie pe care era desenată cu creionul harta regiunii din preajma lanţului de munţi Kailas din Tibetul sudic. Pe hartă, erau câteva puncte încercuite cu roşu şi unul cu albastru sub care scria o singură literă „*U*”.

*

*   *

Fizicianul Glyn Borrowth nu ieşise aproape de două zile din laborator. Lucra la îmbunătăţirea motorului de avion pe care-l concepuse. În ajun, se sfătuise cu un prieten asupra proiectului şi ajunsese la concluzia că, dacă aduce unele modificări, avionul ar putea zbura cu peste 2.500 km pe oră.

Era aproape şase după-amiază, când intră ca o furtună însuşi Mac Stephens însoţit de câţiva oameni, în mijlocul cărora se afla un bărbat cu faţa palidă.

— Borrowth, tu ştii ruseşte, ai fost cu ăla în timpul războiului.

— Da, domnule Stephens.

— Atunci, fă-l pe idiotul ăsta să vorbească!

Borrowth îl privi pe cel cu care urma să vorbească sau, mai bine zis, căruia urma să-i în interogatoriul.

— *Nie pugaitis tovarişci!* (Nu te nelinişti, tovarăşe)!

— *Ia nicevo nie scaju…* (Nu voi spune nimic), mormăi sovieticul.

— *Kak vas zavut?* (cum te numeşti?)

— *Iurii Tumanov! vsio!* (Iurii Tumanov şi cu asta gata!).

— *Spasibo, ia tvoi drug i za eta nicevo nie skaju!* (Mulţumesc, vă sunt prieten şi de aceea nu voi spune nimic!).

Apoi Borrowth se întoarse spre patronul său:

— *Cheeff*! (şefule). Mi-a declarat că nu vrea să spună nimic, că nu ştie nimic.

— Atunci ce "vrea? Vrea să moară? Trebuie să ştiu de unde a răsărit, unde a fost, ce-a căutat în mare? Şi bagă-i sub nas hârtia asta – sunt cuvintele pe care le-a mormăit atunci, în delir…

Borrowth traduse totul. Tumanov zâmbi şi-i răspunse că dacă pe „şef" îl interesează ce vorbesc înecaţii, n-are decât să se înece singur. Cât îl priveşte pe el, Tumanov, poate spune doar că a ieşit din fundul mării şi este fiul lui Neptun şi al zeiţei Thetis.

La auzul acestor cuvinte, Mac Stephens se zbârli. Şi dacă n-ar fi fost cei din jur, s-ar fi năpustit asupra lui Tumanov.

— Cine dracu sunt părinţii lui nu mă interesează. Nici

nu-i cunosc şi nici nu vreau să-i cunosc. Mie să-mi spună ce vreau eu.

Apoi se lăsă gâfâind într-un fotoliu.

— Întreabă-l ce meserie are?

La acestea, Tumanov răspunse zâmbind:

— Căutător de perle. Şi cu asta basta! Cer să fiu predat autorităţilor. Deţinerea mea ilegală reprezintă un act de banditism. Tradu-i!

De data aceasta Borrowth îşi făcu noua meserie cu o deosebită plăcere şi conştiinciozitate.

— Da? Autorităţilor? Atunci să ştie că nu iese de aici fără permisia mea. Cât despre tine, în paranteză fie zis – se adresă lui Borrowth – nu cumva să trăncăneşti, că te expediez direct în grădinile lui Manitu… Îi mai fac o propunere, continuă boss-ul. Îi dau o leafă de 20.000 de dolari pe an ca să lucreze pentru mine. Dacă e om de ştiinţă sau muncitor calificat, aci o s-o ducă mai bine decât la bolşevicii lui. Am terminat!

Tumanov nu aşteptă să i se traducă. Cunoştea destul de bine limba engleză ca să priceapă totul şi fără oficiile unui translator. De aceea întoarse, pur şi simplu, spatele şi o porni spre uşă.

— N-ai nimic de răspuns? îl întrebă fizicianul.

— Nu, nici n-o să mai vorbesc! Să mă predea autorităţilor în drept şi să anunţe ambasada sovietică. Să trăieşti, domnule, şi-ţi mulţumesc pentru bunăvoinţă!

*
*   *

După ce se întoarse în biroul său, Abe Mac Stephens căzu pe gânduri, „Cine-i nebun să-l creadă că se plimba în mijlocul mării, de florile mărului, cu un bulgăre de aur la brâu. Dacă ar fi evadat din Fortul Knox, aş mai fi înţeles. Acolo trebuie să fie metal serios. Nu dau eu păsărică din mână până nu spune tot. Acum să-l aranjăm aşa ca să nu se afle de croazierele mele, hm,

democratice!

Îl chemă pe Strowberry:

— Hei, Joe! Vezi să nu se trăncănească pe seama roşului, că ne-alegem cu doamne-ajută!

— Să ne-alegem? De ce?

— Pentru că s-ar face mult zgomot pentru nimic… Iar deviza noastră este „vorba-i de tinichea, iar tăcerea-i de uraniu”…

*

*   *

Seara, când Borrowth se duse acasă să-i povestească Gretei cele întâmpâate, o găsi palidă şi supărată. În camera ei totul era vraişte, claie peste grămadă.

— Ce s-a petrecut aci, draga mea?

— Au trecut oamenii lui Me. Stephens. Căutau manuscrisul unchiului. Am să te rog să-l iei tu. Mă tem să-l mai ţin la mine… Bietul unchiu-meu, un idealist iremediabil, dorea ca rezultatele muncii lui să fie puse în slujba umanităţii, nu a gangsterilor. Şi dorinţa lui trebuie s-o îndeplinim.

*

*   *

În seara aceleiaşi zile, Borrowth dori să stea de vorbă cu prietenul său Eroll Ryan, unul dintre medicii de casă ai lui Mac Stephens. Îi telefonă prietenului său şi, după aproximativ o oră, se aflau în camera răvăşită a Gretei Wassa.

— Uite, doctore, de ce te-am chemat.

În câteva cuvinte, doctorul fu pus la curent cu cele petrecute. Borrowth avea încredere în Ryan, pentru că acesta era cunoscut ca un om integru.

— Dragii mei, le spuse medicul, situaţia voastră este într-adevăr îngrijorătoare. Cel mai bun lucru pentru voi e ca Mc. Stephens să vă piardă urma…

— N-avem cum! suspină Grete.
— Dar avionul?
— Mai întâi, răspunse Borrowth, acest avion e deocamdată doar în stare de proiect. Şi, oricum, nu-mi va aparţine, va fi al lui Mc. Stephens.
— Descurcă-te, băiatule, descurcă-te! Constrângeţi-l singur…
— Nu-i deloc simplu să mă tot ascund de Mc. Stephens.
— Caută-ţi un constructor capabil şi de treabă…
— Şi dacă boss-ul miroase ceva?
— Te anunţ eu la timp…
— Dar dumneata de unde ai să ştii? îl întrebă Grete.
— Ryan, draga mea, e medicul patronului…
— Şi din întâmplare Mc. Stephens nu se poate dispensa de prezenţa mea. M-a angajat pentru că la Chicago mi-am făcut faima unui redutabil duşman a1 epilepsiei… De fapt, crizele lui comiţiale[2] îmi permit să-mi duc cercetările mai departe. Aşa că înţelegeţi…

Capitolul IV

Un lama vagabond vinde medicamente rare. Dacă Becquerel ar trăi, şi ar susţine prioritatea în descoperirea uraniului. Toate drumurile duc spre Tibet. O tânăra primeşte asigurări.

Antropologul Li Cian-su se găsea într-un moment de derută. Cercetările sale ajunseră într-un impas din care nu mai ştia cum să iasă. Simţea nevoia să se consulte cu cineva pentru a-şi continua lucrările. Primul său gând se îndrepta spre vechiul său prieten, Fin Siao-şan, de care se simţea legat pe viaţă nu numai pentru faptul că-l salvase, dar şi pentru că acesta se dovedise a fi un

2 formă de epilepsie

minunat tovarăş şi un destoinic om de ştiinţă. Datorită lui Fin Siao-şan, antropologii şi arheologii puteau să studieze şi să determine cu precizie viaţa obiectelor găsite la diferite săpături, inginerul construise un aparat care se baza pe detectarea izotopului de carbon 14 şi a activităţii acestuia. Astfel, vârsta vaselor vechi de mii de ani putea fi determinata cu o aproximaţie de numai 40—50 de ani.

Cercetările comune pe care le continuau şi acum pentru descoperirea celorlalte lăzi cu sinanthropi îi legaseră şi mai mult. În laboratorul lui Li Cian-su se aflau numai câteva rămăşiţe din cei peste cincizeci de oameni fosile. Unde se aflau celelalte, nimeni nu mai ştia.

În drum spre Fin Siao-şan, antropologul trecu mai întâi pe la bătrânul intendent Bai Sian-jen, ca să-l roage să închidă laboratorul în timpul cât el va lipsi

— Tovarăşe Bai, rămâi la laborator până ce mă voi întoarce…

— Să nu vă supăraţi, aş fi vrut şi eu să plec… am ceva important…

— Nu se poate amâna?

— Nu… o veche cunoştinţă mă aşteaptă în bazarul portului. Şi nu pot să lipsesc… Adică, dacă vreţi, aţi putea veni şi dv… N-o să dureze mult.

Merseră cam aproape un sfert de oră cu autobusul, apoi trecând prin nişte străzi întortochiate de la periferie, pătrunseră într-o curte lunga şi îngustă. Căsuţele părăginite de război contrastau în mod bizar cu blocurile muncitoreşti care începeau să se ridice.

În fundul curţii, într-o cocioabă de paiantă, se strânsese multă lume. Mulţi rămăseseră afară. Când veniră Bai Sian-jen şi Li Cian-su, unii îi priviră cu neîncredere. Alţii însă, văzându-l pe bătrân, recunoscură în el un vechi prieten şi le făcură loc să treacă. Păşind în vârful picioarelor, ajunseră până în centrul curioasei şi liniştitei adunări.

În camera joasă, cu laviţe pe lângă pereţi, se

înghesuiau aproape douăzeci de oameni. În mijloc, culcat pe o rogojină, zăcea un bătrân, peste care era aplecat un om ciudat, îmbrăcat cu un fel de manta neagră. Pe cap purta o bonetă roşie-vişinie, iar pe faţă – o mască terifiantă. Făptura aceasta ruptă, parcă, dintr-o străveche legendă chinezească, îl acoperea pe cel culcat şi agita pe deasupra lui câteva legături de clopoţei, denumiţi ceng, care sunau pe diferite tonuri. Era un lama vindecător şi vagabond ajuns la Şanhai tocmai din îndepărtatul Tibet.

După ce o vreme stătu aplecat peste bolnav, se ridică brusc şi prinse a dansa în jurul camerei, agitându-şi clopoţeii din ce în ce mai repede. Bolnavul gemea încetişor. Ţinea ochii închişi: Părea adormit. Uneori, un spasm uşor îi scutura tot trupul. O clipă, lama se opri, apoi lepădă clopoţeii şi scoase din traista pe care o avea agăţată la şold o cârpă în care erau înfipte o mulţime de ace de os şi de metal. Cu aceleaşi gesturi repezi aprinse o căţuie, scoase un ac, îl trecu prin flacără şi, dezvelind pieptul bolnavului, începu să-l înţepe.

Lama practica tradiţionala şi atât de binecunoscuta metodă terapeutică chineză, denumită acupunctura. Sistemul acesta, vechi de milenii, a fost considerat ca şi alte sisteme luate din folclorul medical drept un ritual legat de o zeitate… Adevărul este că, sub influenţa excitantului verbal, bolnavul adoarme, iar cel de-al doilea excitant, cel intradermic, produs în piele prin înţepături dese, repetate, acţionează asupra scoarţei creierului în mod direct. Astfel, pentru o bună bucată de vreme, durerile dispar din regiunea corpului pe care au fost aplicate înţepăturile. Medicii au folosit şi ei cu succes o metodă asemănătoare în domeniul reumatismului prin injecţii făcute în puncte, fie cu apă distilată, cu histamină, fie cu diferite alte substanţe.

După ce termină cu înţepăturile, lama se aplecă din nou peste bolnav şi, cu ajutorul unui corn de capră, îi suflă în ureche, iar pacientul se trezi.

Li Cian-su era mâhnit nu din pricina faptului că vedea un vaci aplicând un tratament empiric, ci pentru că îşi dădea seama că regimul ciankaişist menţinuse poporul la mentalitatea Chinei feudale din primele secole ale erei noastre. Era revoltător ca, în miezul veacului al XX-lea, un vraci să vindece oamenii dintr-un oraş cu peste şase milioane de locuitori, un oraş bălţat de zgârie-nori, dar şi din ignoranţă şi superstiţie. Lui Li Cian-su îi mai părea rău acum şi de faptul că se specializase în antropologie şi nu îmbrăţişase o altă ramură a medicinei, mai aproape de suferinţele imediate ale oamenilor.

În acea vreme, privitorii ritualului începură să plece, pe când lama îşi strângea fleacurile cu care se încotoşmănise şi-şi învelea grijuliu masca rituală. Lângă el, se aşezase Bai Sian-jen, care, cu o atitudine respectuoasă, îi şoptea ceva la ureche. Li Cian-su trezise din gândurile sale. Acum, ieşit parcă de sub imperiul vrăjii, se întreba mirat de ce îl adusese acolo bătrânul custode al muzeului "Hoan-Ho-Pei- Ho".

Curând rămaseră singuri numai ei şi vraciul cu tichie roşie.

— Prea-sfinte, începu ceremonios Bai Sian-jen, am venit la dumneata ca să ne dai binecuvântarea. Pe urmă, aş vrea să cumpăr câteva leacuri pe care dumneata le împărţi cu mărinimie numai celor aleşi.

— Ce nevoie vă aduce? întrebă lama, cu o voce destul de bănuitoare

— Nu mai am măsele, prea-sfinte, iar cele rămase mă dor îngrozitor

— Te pot vindeca, la să văd!

Bai Sian-jen deschise o gură ştirbă, în care dinţii şi măselele ar fi putut fi numărate pe degetele unei singure mâini.

— Aşaa! murmură satisfăcut tămăduitorul. Am să-ţi dau o măsea rămasă de la Han-Anron-Thungidra. S-o pisezi bine si pe urmă să bei praful de trei ori pe zi cu

apă limpede. Când bei apa, să murmuri rugăciunea celor 40.000 de bodhisvastra care au fost pe mările întinse şi au împrăştiat în lume învăţăturile măreţului Bu-Su[3]

Lama scoase din sac o măsea cu patru rădăcini. Molarul era un specimen perfect fosilizat şi ca dimensiune cam de şase ori cât unul de om normal.

„Giganthropus” – îi fulgeră prin minte lui Li Cian-su. Bravo ţie, bătrâne căutător de fosile!

Într-adevăr, era una dintre piesele rare căutate mult de către antropologi şi care dovedeau existenţa unei rase de oameni fosili sau preominieni, de dimensiuni gigantice. Astfel de măsele, altădată destul de des folosite în farmacia chineză şi indo- neziană, se dădeau pentru nevralgii şi lipsă de dinţi. Ca la toate popoarele lumii, şi în medicina populară a Chine? exista principiul „*similia similibus curantur*”, adică ceea ce seamănă cu un organ îl vindecă.

Bai Sian-jen luă măseaua, o înveli într-o bucăţică de mătase şi, asemenea unui obiect de mare preţ, i-o întinse lui Li Cian-su. Doctorul o luă şi o băgă repede în buzunar. Lama se încruntă. Se petrecuse un sacrilegiu. Li Cian-su trebuia să-şi atingă întâi fruntea cu lucrul sfânt, pentru că altminteri acesta îşi pierde virtutea vindecătoare, Văzând grimasa călugărului, bătrânul se grăbi să scoată o hârtie de zece yuani şi să i-o întindă prea cucernicului. Mai repede decât s-ar fi putut aştepta cineva, hârtia dispăru între cutele mantalei negre.

3 Bu-su – numele chinezesc al lui Budha.

— Prea-sfinte, murmură iar bătrânul, pe fratele meu îl dor oasele. Ce să fac? L-a lovit o căruţă blestemată care aleargă fără cai şi i-a frânt picioarele. Ajută-mă! Cumpăr şi o morişcă de rugăciuni!

După aceasta rugăminte spusă cu multă ardoare, Sian-jen făcu o plecăciune adâncă.

Lama scotoci mult prin taşca de la şold, apoi, nemulţumit că nu găseşte lucrul căutat, se îndreptă spre o laviţă de sub care scoase o bocceluţă. În ea se aflau mai multe fragmente de oase, în mijlocul cărora ieşea în evidenţă un maxilar enorm. Era clar că măseaua vândută mai înainte cu câteva minute fusese extrasa din maxilarul acela.

Ochii lui Li Cian-su sclipiră de plăcere şi, fără să mai

aştepte, scoase din buzunar câţiva yuani şi îi întinse călugărului.

— Le iau pe toate!

— Fiule, cu toate că te arăţi necredincios, ţi le dau! Eu le aduc tocmai din peştera minunată din vârful muntelui vrăjit a lui Djayanta Devy. Şiragul mândru al norilor nici nu ajunge la peştera prea-fericitului Djayanta, căci un dragon împietrit o apără.

După câteva minute, Li Cian-su plecă, urmat aproape în fugă de bătrânul, dar sprintenul Bai Sian-jen. Antropologul strângea la piept, ca pe o comoară fără de preţ, legăturica murdară. Ochii lui ardeau, iar pe faţă îi era zugrăvit un surâs de fericire.

Ajuns la laborator, uită complet şi de scrisoarea şi de vizita pe care plănuise s-o facă lui Fin Siao-san. Întinse pe masă conţinutul bocceluţei şi începu să cerceteze cu atenţie şi cu vădită plăcere fiecare fragment de os. Toate aparţineau aceleiaşi rase de oameni uriaşi. Mai de o parte, pusă pentru o cercetare mai amănunţită, se afla mandibula. Ca şi măseaua, întrecea cu mult dimensiunile unei mandibule normale, şi anume de aproximativ patru ori. Deci giganthropul trebuia să fi avut o înălţime de aproape trei metri, iar capacitatea craniană 3.600 cm^3.

Pentru că se înserase, înveli maxilarul într-o fâşie de pânză, apoi în vată şi îl puse în sertarul biroului său A doua zi îl va fotografia, iar fotografiile le va trimite tuturor facultăţilor de medicină din China, India şi Indonezia, pentru comparaţii. Studiul, pe care-l şi întrevedea, urma să fie expediat la Moscova, la un vechi prieten al său, antropologul Gherasimov, mare specialist în reconstituirea figurilor numai după forma craniului. Pe carnet îşi notă din nou locul unde, după spusele lamei, s-ar fi găsit asemenea fosile.

*

*   *

A doua zi de dimineaţă, Li Cian-su sosi primul la Institutul de antropologie. Cel dintâi lucru pe care-l făcu fu să scoată dintr-un dulap aparatul cu care voia să fotografieze piesa. Era nerăbdător ca un copil.

Puse maxilarul pe masă, potrivi aparatul şi luă o serie de clişee din toate poziţiile posibile. Nerăbdător, se duse apoi să developeze filmul. Ajuns în camera obscură, după ce scoase filmul din aparat, antropologul prinse a înjura de mama focului. Pelicula era impresionată ca şi cum fusese expusă la lumină. Nicio fotografie nu fusese luată. Dezamăgit şi amărât, se întoarse în laborator şi luă alt film. Repetă operaţia, dar rezultatul fu acelaşi. Enervat, desfăcu în camera obscură toate filmele pe care le avea. Toate, dar absolut toate, erau impresionate. Iritat peste măsură, se duse la un coleg. Ceru acestuia un film şi, după ce-l cercetă şi se convinse că este bun, repetă fotografierea. La developare, însă, constată acelaşi fenomen. Nu mai pricepea nimic. Orice clişeu pe care-l apropia de maxilar se strica şi nu mai putea îi folosit.

Lăsă fosila pe masă, încuie cu grijă laboratorul şi se îndreptă în fugă spre Institutul de biofizică, la care lucra Fân Siao-şan, deoarece acesta, ca inginer, ar fi putut să-i repare aparatul pe care-l bănuia defect, cu toate că nu concepea ca un „Zorki” să se strice într-un mod atât de ciudat.

Când Li Cian-su intră în laboratorul de electronică, Fân Siao-şan meşterea ceva la un oscilograf catodic.

— Siao-şan! Ia vezi ce are aparatul meu?!

— Mai întâi, noroc! Şi pe urmă, ce intri ca o furtună? Ce ţi s-a întâmplat?

— Mi s-a stricat nemernicul ăsta de aparat tocmai când mi-era lumea mai dragă Nu pot lua cu ei nici măcar o fotografie.

— Ia să văd!

Fân Siao-şan luă din mâna antropologului aparatul, îl

cercetă cu atenţie, apoi, zâmbind, ieşi din laborator. Peste câteva clipe, se întoarse, îi potrivi şi declanşatorul ţăcăni scurt.

— Am luat un instantaneu. Hai să verificăm.

După zece minute, Li Cian-su îşi zări întipărită pe pelicula figura bosumflată.

— Atunci ce dracu are?

— Nimic. Poţi fotografia cât vrei cu el. E cel mai bun aparat din lume. Poftim!

— Ba nu. Asculta ce mi s-a întâmplat.

După ce ascultă totul de-a fir-a-păr, fu surprins şi Fân Siao-şan. Ceea ce i se povestise nu părea verosimil. Înciudat că trebuia să-şi întrerupă munca, dar în acelaşi timp aţâţat, îşi scoase halatul şi-l lua pe Li Cian-su de braţ.

— Să mergem la tine! E ceva ciudat la mijloc…

— Vrei să spui că e amestecată vreo vrăjitorie?

Pe inginer, întrebarea ironică a antropologului îl amuză.

— Ştiu şi eu?! Te-o fi blestemat lama! îi răspunse el gânditor.

Luară fosilele achiziţionate de antropolog şi se înapoiară la institutul la care lucra Fân Siao-şan. Cum intrară în laborator, inginerul văzu ceva care-l miră peste măsură. Pe ecranul tubului catodic al aparatului de determinat vârsta pieselor de cultură materială, vibrau dezordonat mai multe curbe.

— Ai lăsat aparatul deschis şi s-au stricat lămpile!

— Ba nici n-am umblat cu el!

— Imposibil.

— Ba nu.

Constatară că, deşi era închis, totuşi aparatul funcţiona în condiţii normale. Cei doi bărbaţi se priviră contrariaţi, dar cel mai intrigat era de astă dată Fân Siao-şan. Mută aparatul pe o altă masă, îl întoarse cu spatele şi totuşi acesta lucra fără greş.

— Ce naiba o fi?

— Habar n-am! Nu mai pricep nimic. E o drăcie la mijloc.

Li Cian-su ridică din umeri nedumerit.

— Unde-i osul ăla? Maxilarul de care mi-ai vorbit?

— Pe masă!

Fân Siao-şan se apropie de masă, luă în mână fosila, apoi se întoarse spre prietenul său.

— Ai înţeles?

— Nimic!

— Hai să-ţi explic! făcu Fân Siao-şan. Priveşte-ţi mai întâi ceasul! Vezi? Fosforul de pe minutare luminează.

Li Cian-su se uită la ceas, apoi începu să râdă.

— Vrei să pretinzi că osul ăsta ori este vrăjit, ori este radioactiv?!

— Altă explicaţie nu poate să existe, deşi nu văd de unde până unde a putut apărea o fosilă radioactivă.

— Nici mie nu-mi prea vine să cred.

— Ei bine, nu ne rămâne decât să verificăm cu contorul Geiger-Muller dacă maxilarul buclucaş e într-adevăr radioactiv.

— Acum pricep… exclama, inginerul. Mandibula e iradiată!

— Nu-i posibil!

— Ba-i posibil! întări Fân Siao-şan. Şi dacă Becquere! ar mai fi în viaţă, te-ar putea învinui că, descoperind radioactivitatea unui corp prin aceeaşi întâmplare ca şi el, n-ai priceput totuşi nimic. Dar lăsând gluma la o parte… ştii de unde a fost scoasă piesa?

— Ba, dacă se poate avea încredere în cele spuse de lama, de pe muntele Djayanta Devy, din sudul Tibetului.

*

*   *

Cam în aceeaşi vreme, se vorbea despre Tibet şi în altă parte a lumii. Aplecaţi asupra hărţii lui Karl Wassa stăteau Abe Mac Stephens şi Strowberry.

— În primui rând, ceru Mac Stephens, să-mi descifrezi sensul culorilor şi al liniuţelor de pe hartă. Trebuie să ştim exact despre ce este vorba.

— Cred că indică punctele în care Wassa a descoperit uraniu. Vezi, rotocoalele astea albastre, sub care scrie un U mare? Acolo trebuie să existe zăcăminte de uraniu. Iar dacă-i într-adevăr uraniu, nu-i păcat să tânjească de dorul nostru? conchise poetic Strowberrv.

— Atunci trebuie să faci imediat o plimbare în Tibet. Să-mi dai o listă de tot ce ai nevoie. Când crezi că ai să pleci?

— Chiar săptămâna asta. Prospectarea îmi va lua două-trei luni. Pe urmă vom vedea, dar pentru treaba asta am neapărată nevoie de Kriegsfeld. Aşa că dă chiar azi un telefon la I. G. Farben… Neamţul îmi va fi de mare folos. Cunoaşte locurile, oamenii, şi apoi a fost elevul nebunului de Wassa…

— Deci, Joe, fă-ţi bagajele! Căci te pomeneşti că fata ştia de existenta hărţii şi o fi trăncănit… N-aveam nevoie să ne-o ia careva înainte! Pricepi ce putem realiza dacă în Tibet există ceea ce arată harta?!

Brusc, Mc. Stephens deschise sertarul biroului său şi scoase o mapă pe care stătea scris: „Baze pentru cucerirea lumii”.

— Priveşte! izbucni trustmanul pătimaş. Terenuri în Congo, Franţa, Spania, Groenlanda, Canada şi, cine ştie, am un proiect interesant chiar pentru Lună… Sloganul vieţii mele este: U-ra-niu. Pentru ca Rockefeller să cucerească piaţa mondială a petrolului, a avut mai întâi grijă să cumpere cisternele şi pipelinurile. După ce-a înşfăcat robinetul, dolarii i-au curs de la sine în buzunare… Asta-i metoda! Aventurile lui Rockefeller, însă, nu mai sunt acum decât basme pentru adormit copiii. Astăzi, stăpâneşte lumea acela care are în arsenalul său cele mai multe bombe A şi H

Posedat de demonul patimii lui, Mc. Stephens nu-şi dăduse seama că, pe nesimţite, intra în criza bolii de care suferea: în jurul gurii îi apăru un cerc galben-verzui, obrajii i se congestionară, iar ochii i se afundară în orbite.

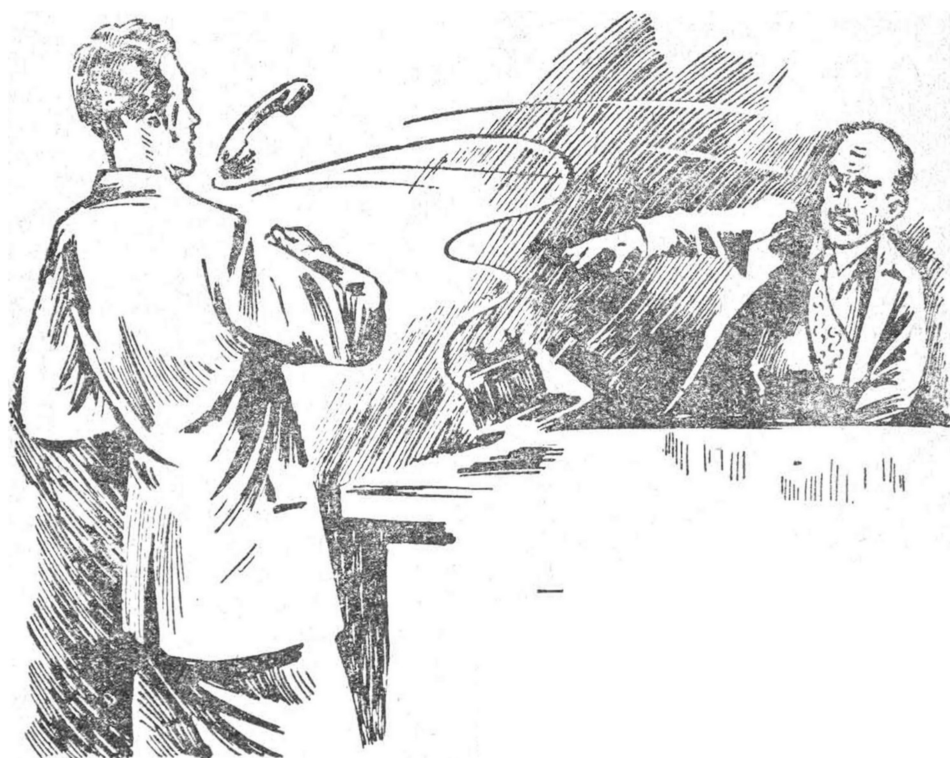
— E clar deci, dragă Joe, cum trebuie să procedeze un business-man de geniu!

Şi cu mâna făcu gestul omului care închide un robinet:

— Robinetul, Joe, robinetul! Robi… Joe… bâlbâi Mc. Stephens. U-u-uraniu! Uraniu!.. A-ha-ha-ha! Am pus laba pe el! Acolo… în străfundurile lumii… E… e… al meu, Joe! Al meu…

— Uşurel, boss, uşurel! făcu Strowberry cu greaţă, privind balele care începuseră a se scurge pe la colturile gurii lui Mc. Stephens

— Ba nu! La Bikini mi-au luat-o înainte! Le voi arata eu ce înseamnă să ai putere! Mc. Stephens mai poate să muşte!… Am!… Posed!… Uraniul e al meu! Nimeni nu mi-

l poate lua.. Îi voi distruge pe toţi…

Maxilarul inferior al trustmanului tremura spasmodic. În acel moment, unul dintre telefoanele de pe birou sună prelung:

— Alo, eu, Mc. Stephens vorbeşte!... Ce-i? răcni deodată... Spre uimirea lui Strowberry, boss-ul apucă aparatul telefonic şi-i azvârli furibund spre fereastră. Oprit, în avântul său, de conductorul electric, telefonul se întoarse ca un adevărat bumerang în falca nevinovată a lui Joe.

*

*   *

Doctorul Ryan, omul acela mărunţel cu mişcări iuţi de veveriţă, stătea gânditor în fata Gretei Wassa şi lui Glyn Borrowth, care aşteptau.

Tumanov ce face? L-ai mai văzut?

— Da. Nu sunt eu interpretul lui Mc. Stephens? Se ţine tare pe poziţie. Am auzit că vor să-l adoarmă, pentru ca sub narcoză să vorbească... Glasul lui Borrowth era gâtuit de indignare.

— Narcoanaliză?

— Da... şi-mi este teamă! Dacă într-adevăr n-au ce afla îl vor ucide, iar dacă află totuşi ceva, atunci e mai rău – îl vor chinui. Trebuie să-l salvăm!

Ryan prinse a măsura nervos camera. Din când în când, arunca priviri ascuţite spre caietele aduse de cei doi prieteni ai lui. Erau binecunoscutele dosare despre fitogeografie. Pe unul dintre caiete scria clar: „*Cercetări de fitogeografie în regiunile sudice ale Tibetului*".

— M-da... Apropo, Borrowth! Am auzit că Strowberry pleacă în Asia. Nu cumva cunoaşte aceste dosare şi pleacă într-acolo? Tu cum stai cu avionul?

— Se termină în câteva luni. Aparatul va zbura cu siguranţă cu peste două mii de kilometri pe oră. Cert!

— Cine ţi-l face?

— Michael Davis şi ceilalţi prieteni ai mei. Dacă reuşesc, atunci pricepi ce cucerire teribilă…

În acel moment intră un tânăr cu părul vâlvoi şi hainele răvăşite. Pe figura-i descompusă se vedea că asistase la un spectacol îngrozitor.

— Ce-i? Ce ţi s-a întâmplat Harry? întrebă Borrowth.

— A căpiat patronul…

— Iarăşi? făcu speriat Rvan.

— A fugit rusul şi… ce să vă spun, acum boss-ul face urât al dracului…

Cel trei se priviră semnificativ. Borrowth şi Ryan se ridicară şi plecară îndată cu şoferul trimis să-l cheme.

Ajunşi în incinta uzinelor lui Mc. Stephens îşi dădură seama că se petrecuse ceva cu totul neobişnuit. Peste tot se căuta, se răscolea fiecare colţişor.

După ce aflase de evadarea lui Tumanov, Mc. Stenhens, blestemând şi înjurând de mama focului, îşi adunase „băieţii”, îi înarmase şi îi aruncase pe urma fugarului. În niciun caz, autorităţile nu trebuiau să fie amestecate în această poveste. Cine ştie ce complicaţii neplăcute se puteau ivi. Cu acest gând, pentru a cincea oară în ziua aceea trustmanului i se întoarseră ochii în cap, îl apucară convulsiile, faţa i se strâmbă, mâiniie şi picioarele i se zgârciră şi, cu un răcnet de vită înjunghiată se prăbuşi inert. Pe buze i se îngălă o spumă alburie

Când sosiră Ryan şi Borrowth îl găsiră pe Mc. Stephens în această stare penibilă.

*

*   *

Tumanov era, aşadar, liber.

Tânărul inginer abia îşi putea ascunde un zâmbet de mulţumire. De acum încolo vor aranja multe lucruri. Dacă sovieticul a putut evada, de ce n-ar încerca şi el, Borrowth, cu atât mai mult cu cât se bucura de o relativă

libertate.

Stăpânit de aceste gânduri, se urcă în apartamentul în care locuia. Deschise uşa şi întinse mâna spre comutator, ca să aprindă lumina. Deodată se simţi de braţ.

— Ssst! Sunt eu, Tumanov, nu te speria…

*

*   *

În camera de aşteptare a lui Nikulin, directorul Institutului de hidrologie, se găsea o tânără femeie care avea la mânecă o banderolă neagră de doliu. Faţa ei frumoasă, expresivă şi inteligentă, purta amprenta unei mari dureri. Nu trebui să stea prea mult, întrucât şeful de cabinet îi făcu semn să intre.

— Tovarăşa Tumanova?

Nikulin se ridică şi veni în întâmpinarea tinerei femei.

— Da, eu sunt Tumanova! Am venit să-mi spuneţi, tovarăşe director, ce să fac, cum să-l caut?

Nikulin tăcu o clipă, apoi deschise un dosar aflat în faţa lui, pe birou:

— Când ştiai dumneata că a murit?

— Acum şase luni.

— Într-adevăr, acum şase luni… atunci s-a întâmplat… te rog însă să fii tare… Uite ce-i… nu e cazul să te învăţ eu. Vei înţelege şi singură. S-ar putea ca Iurii ai nostru să trăiască. Unde-i şi ce face acum, nu ştim. Accentuez însă că „s-ar putea”. Fii tare şi ai încredere în el! Noi avem speranţe multe. Asta-i tot ce-ţi putem spune.

— Dar… bine, aş vrea să…

— Tovarăşă Tumanova, înţeleg durerea dumitale. Eu personal însă te sfătuiesc să nu disperi. Am nădejdea că, într-un viitor nu prea îndepărtat, vom avea veşti mai concrete. Deocamdată sunt numai speranţe… şi credinţa că un om sovietic se poate descurca şi sub apă la fel de bine ca şi pe uscat.

Capitolul V

O săgeată uriaşa străbate aerul. Strowberry se întoarce pentru scurt timp. În apropiere de Mukden se produce un fapt neobişnuit. Nikulin mai are o scurtă convorbire cu Tumanova

Pe un teren cu o pistă de beton, special amenajată, atât de proaspătă încât cimentul mai era pe alocuri umed, se afla un avion ciudat. Lung de aproape 25 de metri, avea lateral – ceva mai înapoi de mijlocul fuselajului – două aripi în forma de „delta” şi cu anvergura de numai 6 metri. În vârful fuzelajului, se afla un tub care părea o ţeava de tun. Era de fapt priza de aer a reactorului. Lângă acest ciudat aparat de zbor, se aflau doi bărbaţi. Dacă am cerceta evenimentele petrecute în viaţa acestor doi oameni doar cu câteva luni în urmă, am vedea că atât avionul cât şi hangarul, şi terenul de decolare, fuseseră făcute cu mijloacele lor. Acum, amândoi purtau haine foarte asemănătoare costumelor de scafandru. Doar casca nu era confecţionată complet din metal. Încolo, restul costumului era din cauciuc, nu purtau bocanci metalici (altă deosebire) şi aveau mănuşi de piele. În spate, alături de paraşută erau prinse două butelii de oxigen.

— Decolăm, Borrowth?

— Haide, Davis!

— Noroc!

Îşi strânseră mâinile cu efuziune şi amândoi pătrunseră în fusul metalic. Deasupra lor, capacul de duraluminiu cromat îi închise în carapacea fusului. O şuierătură şi aparatul fu zvârlit înainte asemenea unei gigantice săgeţi. După o foarte scurtă rulare, roţile se desprinseră de sol şi avionul porni să urce vertiginos, aproape vertical.

Unui observator terestru i-ar fi fost imposibil să-l poată urmări, deoarece „Flash” (Fulgerul) zbura cu de două ori

viteza sunetului.

Chiar din primele minute iuţeala lui atinsese 2.000 de kilometri pe oră. Zborul dură numai 30 de minute. Aparatul avea un singur inconvenient. Trebuia alimentat cu cantităţi enorme de combustibil, ceea ce nu-i permitea să se menţină în aer mai mult decât două ore. Acest inconvenient putea fi însă uşor remediat.

Cu toate că a aterizat în bune condiţii, avionul a rulat mai mult decât s-ar fi aşteptat constructorii aparatului. Din cauza efortului pe care-l depuseseră amândoi, rămaseră în cabină epuizaţi. De sub masca lui Borrowth, se prelingea o dâră subţire de sânge. Amândoi erau palizi şi, după ce coborâră, îşi dădură seama că numai în aceste 30 de minute fiecare slăbise suficient de mult ca la cântar să arate cu aproape trei kilograme mai puţin

— Ce zici, Glyn? Să vorbim cu Mc. Stephens?

— Să vorbim, dar numai după ce-oi dormi o oră încheiată. Dar stai… O fi observat cineva?

— Nu-i exclus, totuşi mă îndoiesc. Pustiul Texasului e suficient de întins. Suntem pe un teritoriu care ne aparţine nouă, aşa că nu văd…

— Bun… bun, dar F. B. F.-ul? în fine. Peste o oră ne urcăm în tren şi plecăm la Iarbor. În trei zile vom sta în biroul lui mister Abraham Mac Stephens, spuse Borrowth.

*

*   *

După câteva zile, Glyn Borrowth se afla în faţa patronului său. Acesta fuma nervos o ţigară de foi

— Şi ce vrei acum? Să-ţi fac brevet? Se vede că ai înnebunit.. Uite ce-i, Borrowth. Să-ţi intre în cap că nu eşti decât salariatul meu. Te-am angajat ca să-mi construieşti motoare de avion!

— Da, dar…

— Niciun dar. Salariul pe care-l primeşti tu l-aş putea da unui profesor care are şi premiul Nobel, dar n-am

făcut-o pentru că mie-mi place să fiu înconjurat de tineri Dacă-ţi place, bine, dacă nu, să fii sănătos! Poţi pleca, nimeni n-o să te reţină. Şi cu asta am terminat. Dar să nu uit. Dacă vrei să pleci să mă anunţi înainte cu o lună. Accesul pe aeroport îţi este interzis.

— E ultimul dumneavoastră cuvânt, mister Mc. Stephens?

— Mai vrei altul? Ieşi afara!

Borrowth ieşi, trântind uşa. Toate visele sale se spulberaseră ca un nor de fum. Era deznădăjduit.

Trebuia să se ducă imediat la Grete, să se sfătuiască şi cu ea, iar apoi să treacă pe la Ryan. Mergea cu paşi automaţi. Când intră în policlinică, cei din jur îl priviră miraţi. Avea aşternută pe fată o paloare cadaverică. Când îl văzu, Grete se înspăimântă:

— Ce s-a întâmplat, dragul meu?

— Am să-ţi povestesc. Dă-mi să beau puţină apă!

Prea multe amănunte nu avea să-i spună. Totul era limpede, munca îi fusese furată şi nicio lege nu-l putea apăra. Hotărâră să se întâlnească în aceeaşi seara cu bunul lor prieten, doctorul Ryan.

*

*   *

De obicei, când se duceau la doctorul Ryan, mergeau despărţiţi. Acum din cauza supărării care-l apăsa pe fizician, Grete nu-l părăsi. Era aproape 9 seara, când intrară în casa modestă a medicului. În câteva minute, îi aduseră ia cunoştinţă necazul lor.

— Ai dat toate planurile?

— Bineînţeles.

— Dar parcă spuneai că ai construit avionul…

— Dacă ar şti asta Mc. Stephens, cred că n-aş mai scăpa viu. Construcţia aparatului mi-a facut-o clandestin inginerul Davis în făbricuţa lui. Acum suntem amândoi pe pragul ruinei financiare. Tot ce am avut, am băgat în

„Flash”. Ce să mă fac? Să distrug aparatul?

— M-da! Să vedem!.. Să vedem… Da… să nu uit. S-a întors amicul nostru Strowberry.

— De unde?

— A fost, după cât se pare, în China sau India… Voi i-aţi dat cumva caietul sau altceva?

— A fost de mi l-a cerut, răspunse fata, dar am tăgăduit că aş mai avea un caiet…

— Atunci îl cunoaşte numai pe acela care a fost la Editura „Hopkins”… sau poate mai are şi altele..

— De cel de la editură ştii precis ca a ajuns în mâna lor, a lui Mc. Stephens şi…?

— Da, e chiar la Mc. Stephens în birou. Mi-e teamă că Joe Strowberry n-a făcut un voiaj de plăcere. În orice caz, să vă păziţi. E de alaltăieri aci. Pe urmă ce facem cu Tumanov? Omul stă ascuns de câteva luni.. Eu propun ca peste 4—5 zile să ne sfătuim şi cu el şi să vedem ce-i de făcut… poate că are vreo idee cu privire la plecarea voastră de aci…

*

*   *

De dimineaţă, Ryan fu trezit de soneria care zbârnâia insistent.

— Cine-i, ce-i?

Medicul locuia singur, aşa ca dădu fuga să deschidă, îmbrăcat sumar cum era.

În uşă, se afla Grete Wassa, care abia mai putea răsufla.

— Doctore… a dispărut Glyn! şi fata izbucni în plâns.

— Când? Hai intră şi-mi vei povesti totul!

După ce se linişti puţin, Grete se aşeză pe un scaun şi începu să povestească printre suspine.

— Ieri seara, am plecat de aci cu, Glyn. De obicei nu ne arătam împreună pe stradă, dar Glyn a spus că vrea să mă conducă acasă cu motocicleta lui. La un moment dat,

drumul ne fu barat de o maşină. Glyn a încercat s-o ocolească dar n-a putut. Atunci a vorbit cu şoferul care şi-a dat „Fordul" puţin îndărăt. După ce am trecut pe lângă maşină, aceasta s-a luat după noi până când ne-a barat calea o nouă maşină. Atunci ne-am dat seama că la mijloc este ceva necurat Din a doua maşină s-au dat jos câţiva găligani şi când am oprit s-au repezit la Glyn, l-au aruncat în automobil şi au dispărut. Azi dimineaţă am găsit sub uşa lui, îi am cheia – adăugă ea roşind – o citaţie de la comisia de cercetări a activităţii antiamericane. Mi-e tare frică! Nu ştiu ce să fac.

— Afurisită afacere!… Trebuie să-l găsim neapărat…

Nici Ryan nu ştia ce trebuie să facă. Totuşi plecă imediat să discute cu câţiva prieteni de-ai lui.

Cercetările lor n-au durat mult. În seara aceleiaşi zile, câţiva fermieri găsiră într-un şanţ trupul aproape îngheţat al unui tânăr. Tânărul era plin de sânge şi vânătăi, iar capul îi era spart în mai multe locuri.

Lui Ryan nu-i fu greu să-l recunoască. Era Glyn Borrowth – aproane zdrobit în bătaie. Fermierii credeau că era mort.

Două zile a stat în nesimţire. Când s-a trezit, la început nici n-a recunoscut-o pe Grete. Apoi, încetul cu încetul, îşi reveni.

— Iar m-au ciomăgit… Bine că de data asta nu mi-au mai luat actele… Mă simt zdrobit… Nu ştiu încotro s-o apuc.

— Trebuie să pleci de aci! hotărî Ryan. Voi trebuie să predaţi manuscrisele până nu-i prea târziu. După câte ştiu, Strowberry se află acum în posesia unor caiete şi a unei hărţi rămase de la Karl Wassa. Sfatul meu este acesta pe care ţi l-am dat. Şi cu tine va pleca şi Tumanov.

— Cum să plece? Unde?

— „Flash” a dispărut? Nu… Asta înseamnă că vei lua manuscrisele şi vei îndeplini astfel dorinţa bătrânului Wassa. Mâine seară o maşină vă va duce până la Dallas.

De acolo vei şti şi singur ce să fac?… Vezi doar să nu mai dai peste vreun amic nepoftit.

*
*   *

După două zile, locuitorii Mukdenului auziră un vuiet, dar nimeni nu putu să zărească decât a dâră de foc care, cu viteza fulgerului, trecu pe deasupra oraşului un câmp din apropiere, aterizase în seara aceea un avion neobişnuit, Din el, coborâră trei bărbaţi, iar după aceea scoaseră o targă pe care era întinsă în nesimţire o tânără femeie. Toţi patru erau slăbiţi, atât de slăbiţi încât, parcă seceraţi de o coasă nevăzuta, căzură cu totii.

Dimineaţa, cei patru aeronauţi se aflau în spitalul central al mărelui oraş. Unul dintre ei era bandajat pe tot corpul, ceilalţi doi dormeau un somn adânc de însănătoşire. Fata se afla într-o rezervă separată. Singură ea, în ciuda durerilor pe care le avea, nu putuse dormi.

— De ce nu dormi, drăguţa mea? o întrebă sora care o veghea.

— Soră, în aparat sunt două pachete. Să fie date Academiei de Ştiinţe de aci…

— Mai este timp…

— Nu, altfel nu mă pot linişti.

— Să vorbesc cu doctorul.

După câteva minute, medicul primar telefonă autorităţilor dorinţa bolnavei. I se aduse la cunoştinţă că cele două pachete vor fi trimise preşedintelui filialei Academiei de Ştiinţe din Pekin. Ca şi când i s-ar fi dat un narcotic, fata, în care desigur că o recunoaşteţi pe Grete Wassa, adormi imediat ce auzi că dorinţa i se împlinise.

Este de prisos să vă prezentăm pe cei trei bărbaţi. Unul era pilotul Davis, iar ceilalţi – inginerul Iurii Tumanov şi fizicianul Glyn Borrowth

Se întremară repede şi, curând, înzdrăveniţi de clima caldă, ieşiră în curte laolaltă cu alţi zeci de convalescenţi.

Câteva zile, cei trei prieteni n-au schimbat niciun cuvânt despre aventurile prin care trecuseră. Tumanov fu cei dintâi care sparse tăcerea:

— Acum avem o singura datorie, să-i găsim pe Strowberry şi să-i împiedicăm să facă vreo mârşăvie, iar operei ştiinţifice a lui Wassa să-i dăm destinaţia care i se cuvine.

— Pe tâlharul ăsta eu nu-l cunosc decât din auzite spuse Borrowth, iar Davis nu-l cunoaşte deloc.

— Eu însă da, şi, la aceste vorbe, faţa lui Tumanov se întunecă. Eu îl cunosc, mi-a luat un interogatoriu. Nu ne vom uita niciodată.

*
*   *

După o săptămână, Tania Tumanova primi o invitaţie de la directorul Nikulin.

— L-aţi găsit, tovarăşe director?

— Tovarăşă Tumanova, avem speranţa că ai să-l revezi mai curând decât te-ai putea aştepta. Amănunte nu-ţi pot da. Ai răbdare! Aşa că nu dispera. Te-am chemat să te anunţăm că speranţele noastre au crescut nemăsurat de mult. Nu trebuie să-ţi faci iluzii, dar sunt sigur că-l vei revedea.

*
*   *

„Mereu speranţe”, se frământa Tumanova. „Până când şi pe ce s-o fi bazând directorul? În orice caz, dacă ar fi fost pierdut, mi s-ar fi comunicat. Deci trăieşte!”

Tulburată de aceste gânduri, Tania se îndreptă spre institutul unde lucra. Pe drum, se opri la un atelier fotografic. Avea la ea o fotografie de-a lui Iurii pe care voia s-o mărească. Ştia că în curând, în cadrul unei expediţii, trebuia să plece în China. De aceea, dorea să aibă mereu la dânsa fotografia soţului ei, de care o

despărţise o întâmplare ciudată.

Când ieşi din atelierul fotografic, se simţi prinsă de braţ.

— Ce faci, Tania? răsună o voce cunoscută.

Tania tresări ca trezită dintr-un somn adânc. În faţa ei se afla o colegă cunoscută de toţi ca fiind cea mai veselă şi originală din toată generaţia lor

— A! Tu erai Liubaşka? Cum o mai duci?

— Eu, ei, draga mea, extraordinar… mă duc să mă întâlnesc cu Paşka, mergem la patinoar, de acolo la teatru şi pe urmă… o să vedem… Mâine plec la schi!

— Ai concediu?

— Nu, dar n-am voie să mă distrez? Viaţa trebuie trăită, draga mea. Tu tot… mai aştepţi?

— Da, Liubaşka, da!

— Păcat de frumuseţea ta… Dacă ai veni la mine, te-ai distra minunat. Ştii, Paşka are un prieten, Vladimir Bezpalkin, un băiat foarte drăguţ… arhitect. Nu vrei să-l cunoşti?

Tania îşi măsură colega din cap până-n picioare. Se făcu palidă. Dintr-o singură mişcare, brusc, îi întoarse spatele şi o luă la fugă, prin lumea care se înghesuia grăbită spre cea mai apropiată staţie de metrou

— Tania!… o strigă colega. Văzând că nu se mai întoarce, ridică din umeri. Ce proastă!

(Continuare în numărul 11)